

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Filozofická fakulta

Sdružená uměnovědná studia

Alice Hájková (427712)

Subkultura

Semestrální práce

Úvod do uměnovědných studií (US_42)

Subkultura je komunita či skupina lidí, kteří mají něco společného (např. sdílejí nějaký problém, činnost, zálibu atd.), což je výrazně odlišuje od členů jiných sociálních skupin. Subkultury se nejčastěji považovaly za skupiny mimo společnost nebo spočívající na samotném dně společnosti. Subkultura se postupně stala postupně používanou kategorií na lidové úrovni a stala se postupně stále více užívanou kategorií v každodenním životě. Vývoji subkultury velmi přispěla média, ale i protagonisté subkultur, kteří sami definovali vývoj a pojmy daných subkultur. Myšlenka konkrétní subkultury může odrážet progresivní či kladné nebo záporné politické postoje.

Subkultury charakterizuje styl (specifický způsob mluvy, oblečení, tance, hudby, jídla, ale i lidské rasy atd.), kterému členové subkultur přiřkládají specifický význam a který vymezuje hranice vůči ostatním subkulturám. Subkultury se velice často setkávají s různými reakcemi společnosti, často represemi či cenzurami. Dále je spojuje společné obývání určitých prostor, v dnešní době taktéž například kluby, sítě, skupiny, festivaly atd.

Velmi blízké pojmu subkultura je pojem komunita (přičemž rozdíl mezi komunitou a subkulturou je především ve stálosti a také v tom, že komunita je, na rozdíl od subkultury, založena na rodině). Další důležité pojmy v rámci subkultury jsou pojmy: styl, kontrakultura, scéna a životní styl. Mezi subkultury můžeme zařadit: punk a hardcore, metal, gothic a emo, graffiti, hip hop, skinheads, hippies atd.

Mýty o gothické subkultuře

Gothická subkultura vznikla ve Velké Británii na počátku 80. let minulého století, jisté popularity se však dočkala až na začátku nového milénia. Tato subkultura se především opírá o hudbu, módu či historii, ale pro některé se zároveň stala jejich životním stylem. Gothická subkultura zahrnuje hudbu s kořeny v post punku či deathrocku, ale také fascinaci středověkem, viktoriánskou dobou a módou.

Kolébku celé subkultury se stal londýnský klub Batcave, který byl otevřen v roce 1982 a poskytl tak ideální prostředí pro zrod této subkultury a její rozšíření mezi větším množstvím příznivců. Z názvu tohoto klubu také pochází pojem „Batcaver“, jinak také označení pro „old school“ gothicy, kteří se řadí mezi posluchače původního gothic rocku. Teprve na začátku 21. století se z undergroundové subkultury stala celosvětově známou a uznávanou. Je téměř nemožné tuto subkulturu a ani její příznivce (goths/gothic) naprosto přesně definovat.

Jako každá subkultura, i gothická subkultura má svá pravidla. Díky množství špatných informací a věčných neshod a nemožnosti přesně tuto poněkud složitou subkulturu definovat se (nejen) na internetu začala objevovat nesmyslná tvrzení o této subkultuře. Jedním z hlavních mýtů je tvrzení, že příslušníci gothické subkultury jsou smutní, trpí nesčetnými depresemi a často mluví o sebevraždě. Toto tvrzení z velké části nezakládá na pravdě. Gothic, pokud samozřejmě netrpí nějakou duševní poruchou, je smutný asi tak často, jako každý normální člověk.

Toto tvrzení nejspíš podle mého názoru vyšlo z toho, že gotici se nebojí mluvit o smrti a někteří téma smrti a pomíjivosti řeší spíše v rovině filozofické. Další, poněkud přehnanější tvrzení, se zabývá tím, že gothici velmi vyhledávají hřbitovy, spí v rakvích a doma mají vše černé. Absurdnost tohoto tvrzení je zřejmá, přesto je velmi rozšířené. Je pravda, že příznivce této subkultury jakýmsi způsobem přitahuje temnota. Ale opravdu nemají zapotřebí spát v rakvích, a když pomineme, že všechny ty temné doplňky stojí hodně peněz, dostaneme se k tomu, že tento mýtus je naprosto iracionální. Gothici taktéž chodí na hřbitovy, ale spíše přemýšlet a medítovat, ne si lehat do rakví či vyvolávat mrtvé duše.

Asi nejhorší pomluvou, která se ke gothické subkultuře váže, je ta, že gothici jsou satanisté. Tato pověra se rozšířila na základě neznalosti rozdílů pentagramů.

Pentagram s pátým cípem směrem nahoru je symbolem čisté magie a neopohanství, kdežto obrácený pentagram je symbolem Satana a černé magie.

Vyznavači gothické subkultury lidé často vidí právě s pentagramem (původním) a díky špatnému výkladu došlo ke vzniku tohoto mýtu. V této subkultuře jsou často zastoupeny také menšinová náboženství jako neopohanství, agnosticismus či gnosticismus. I přesto zůstává faktem, že gothickou subkulturou nespojuje žádné společné náboženství.

Gothická subkultura je taktéž i o hudební stránce. Když se řekne gotik, tak každého asi napadne, že příslušník gothické subkultury přirozeně poslouchá gothickou hudbu. Díky nejasné definici této subkultury a potažmo i toho, co přesně gothici poslouchají, je všeobecně dáno, že vyznavači této subkultury poslouchají především rock a metal. Velmi rozšířené je u nich i dark wave, elektro či industrial. Tato subkultura je natolik individuální i po hudební stránce, tudíž někteří si k tomuto výčtu velmi rádi přičítají třeba i historickou, klasickou či alternativní hudbu. Obecně pro gothicy platí, že vyhledávají spíše nekomerční hudbu.

Většina gothiců je tudíž zaměřena na hudební skupiny jako The Sisters of Mercy, Bauhaus, The Cure, The Damned, The Mission UK, The Bolshoi, Ausgang, Lacrimosa, Christian Death, později například i Bloody Dead and Sexy, Cinema Strange, Antiworld a další. Z české scény bývá mezi gothicy zřejmě nejčastěji vyhledávána kapela XII. Století.

Mylně bývá pod tuto subkulturou zařazován metal a všechny jeho subžánry – nejčastěji gothic metal, black metal, heavy metal, symphonic metal a další subžánry metalu. Samozřejmě, že gothici metal v jisté míře dozajista poslouchají, jak je již výše uvedeno, ale metal (a to ani gothic metal) do subkultury jako takové zařadit nelze. Bohužel, vzhledem k nejasné definici této subkultury se do dnešní doby tato tvrzení prolínají a každý má na tuto problematiku odlišné názory. Mylně je tedy uváděno, že většina příznivců gothické subkultury poslouchá kapely Nightwish, Within Temptation, Evanescence, Sirenia atd. Tyto kapely se nejčastěji dají zařadit do symphonic metalu či rocku, tudíž s gothickou subkulturou nemají nic společného. Navíc výše zmíněné kapely lze zařadit do mainstreamu metalové hudby, tudíž je toto tvrzení v rozporu s tím, že gothici převážně poslouchají hudbu, která je nekomerční a tudíž i méně známá.

Mezi další nepravdivá tvrzení patří například i ta, že gothici se rádi sebepoškozují, pijí krev, jsou zlí či provozují zvrhlé sexuální praktiky. Ani tato tvrzení se však nezakládají na pravdě, protože se nejen nejedná o žádný rys či pravidlo gothické subkultury, ale také záleží

na chování každého jedince. Zlý může být samozřejmě příslušník jakékoliv subkultury či obyčejný člověk.

Tyto informace a „zaručená fakta“ o gothické subkultuře se velmi často dají nalézt na internetu a bohužel se díky odlišným názorům či velké popularitě těchto nesprávných tvrzení a mýtů často dočítáme o ne zcela správných či velmi nepřesných faktech, které přispívají nepřesnému výkladu či definici této subkultury, ale také představují gothickou subkulturu v poněkud jiném a horším světle.

Bibliografie:

Kolářová, Markéta (ed.) a kol.: *Revolta stylem. Hudební subkultury mládeže v české republice*. Praha: Sociologické nakladatelství a Sociologický ústav AV ČR, 2011.

Smolík, Josef: *Subkultury mládeže. Uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010.